

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Баришнікова В.-М.О.

студентка,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

НЕДОЛІКИ ЗАХИСТУ ЗНАКІВ ДЛЯ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ В УКРАЇНІ І ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Український ринок переповнений товарами, що реалізуються з порушенням прав інтелектуальної власності, зокрема прав на знаки для товарів і послуг, а також авторських та суміжних прав, в той час, як розвиток законодавства щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності є однією з вимог ГАТТ/СОТ та Угоди про партнерство і співробітництво з ЄС. З огляду на посилення політики міжнародної інтеграції протягом 2000 року Україна ратифікувала низку міжнародних угод та доповнила внутрішнє законодавство з питань захисту прав інтелектуальної власності. Однак найбільшою проблемою є відсутність механізмів втілення цього законодавства.

Недоліки українського законодавства часто позбавляють особу, законні права якої порушені, можливості припинити порушення. Вдосконалення потребує, насамперед, законодавство про захист від недобросовісної конкуренції.

Ще однією проблемою охорони прав на знаки для товарів і послуг є відсутність чіткого визначення умов дострокового припинення дії свідоцтва. Також у перспективі істотною проблемою може стати відсутність спеціалізованого судового органу для вирішення суперечок щодо прав інтелектуальної власності. На сьогоднішній день судова система не здатна ефективно вирішувати справи з питань товарних знаків через відсутність у суддів спеціальних знань у цій галузі.

Отже, на думку автора, можна виділити такі основні напрямки вдосконалення системи охорони права інтелектуальної власності, а, відповідно, і права товарних знаків в Україні:

- Вдосконалення нормативно-правової бази шляхом прийняття законів про охорону фірмових найменувань, комп'ютерних програм, товарних знаків;

- Посилення юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- Координація нашої законодавчої бази регулювання прав власності із загальносвітовою. Частина цієї роботи вже була зроблена перед вступом України до СОТ, коли наше законодавство не відповідало вимогам Угоди ТРІПС, проте необхідні ще допрацювання, доповнення та поправки. Наприклад, відкритими залишаються питання про проблеми використання товарних знаків в мережі Інтернет;
- Створення спеціалізованого суду з питань інтелектуальної власності для підвищення ефективності судової гілки влади в цій сфері; удосконалення судової практики;
- Реформування системи освіти і розробки програм підготовки фахівців у сфері охорони інтелектуальної власності, що має призвести до відходу від традиційної недооцінки значення інтелектуальної власності в економічному, соціальному і суспільному житті країни.

Не варто недооцінювати важливості цього питання. Недостатній захист прав на інтелектуальну власність та товарні знаки може суттєво вдарити по міжнародному становищу країни (наприклад, в 2002 році США ввели торговельні санкції проти України). Вирішення національних проблем охорони сприятиме стимулюванню міжнародних компаній надавати українським партнерам права на користування своїми товарними знаками, продажів в Україну фірмової сертифікованої продукції, покращенню міжнародного іміджу України, надходженню інвестицій, підвищенню ефективності національної економіки.

Україна вже після розпаду СРСР зробила перші кроки в галузі регулювання права на знаки для товарів та послуг: прийняття Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», як і прийняття інших законів про інтелектуальну власність, є визначною подією у законотворчій діяльності нашої держави. Прийняття Закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» створило міцний правовий фундамент для подальшого розвитку законодавства про товарні знаки, яке перебуває у стадії свого становлення.

Товарних знаків тою чи іншою мірою стосуються й інші Закони України, зокрема Кодекс України про адміністративні правопорушення (ст. 164); «Про мови в Українській РСР» (ст. 36); «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції в підприємницькій діяльності» (ст. 7); «Про захист від

недобросовісної конкуренції» (ст. 4); «Про зовнішньоекономічну діяльність» (ст. 31) та інші нормативні акти.

Варто підкреслити й те, що Закон про товарні знаки відповідає основним вимогам Всесвітньої Організації Інтелектуальної Власності.

Таким чином, підсумуємо: права на знаки для товарів та послуг дуже важлива тема на сьогоднішній день як в Україні, так і в міжнародних масштабах. Це – наслідок глобалізації та еволюції суспільства в суспільство споживання. Споживачі хочуть відсувати себе захищеними та купувати якісні товари, підприємці прагнуть заробити на цьому, а органи державного управління, керуючись покладеними на них функціями та зобов'язаннями прагнуть ці відносини регулювати.

Особливо, ця тема є актуальною в контексті України, адже сфера регулювання відносин з питань захисту інтелектуальної власності у нас, кажучи відверто, не достатньо розвинута. Україна займає одне з провідних місць серед країн-порушниць права на товарні знаки та послуги, та серед країн з найвищим рівнем піратства. Проблеми існують як всередині країни, при захисті прав національних виробників, так і під час імпорту іноземних товарів, що є навіть більшою проблемою, тому що знак для товарів і послуг сьогодні розглядається світовою спільнотою як невід'ємний елемент ринкових відносин, важливий фактор підвищення конкурентоспроможності продукції, захисту від недобросовісної конкуренції. Виконуючи функцію індивідуалізації товарів і послуг суб'єктів підприємницької діяльності, гарантуючи якість цих товарів і послуг, товарний знак стає дедалі важливішим важелем в умовах активізації торгівлі та глобалізації міжнародного торгівельного простору. Якщо Україна дійсно планує стати повноцінним членом міжнародного співтовариства, інтегруватися до Європи, зробити свій ринок привабливим для іноземних постачальників та зробити свою продукцію конкурентоспроможною, ми повинні займати активну позицію, покращувати законодавство у сфері регулювання права на знаки для товарів і послуг, удосконалювати механізми ліцензування. В кінці-кінців, саме це питання-візитна картка нашої країни на міжнародній арені, яка характеризує наскільки наша держава є правовою в наскільки ми завершили процес трансформації нашої економіки з радянської в ринкову.